

مراکز نگهداری بهزیستی در خطر تعطیلی

مدیرکل بهزیستی استان می‌گوید که در پی افزایش تورم، ناچارند به جای توانمندسازی، مراکز را فقط سرپا نگه دارند

مصاحبه

سعدیه آل‌آزیمی خبرنگار

«به‌طور قطع، گرانی‌ها منجر به تعطیلی خیلی از مراکز نگهداری بهزیستی خواهد شد. این جمله مدیرکل بهزیستی خراسان رضوی نیاز به هیچ توضیح اضافه‌ای ندارد، اما باز هم تکرار می‌کنیم تا شاید مسئولان دست‌اندرکار چاره‌ای به حال اقتصاد از نفَس افتاده کشورمان بکنند. سیلاب افزایش قیمت‌ها که به راه افتاد، برخی خانواده‌ها سفره‌شان هر روز کوچک‌تر شد، اما حالا سیلاب گرانی دامن‌گیر سازمان‌های حمایتی نیز شده است. این تورم افسارگسیخته فقط منجر به ایجاد مشکلات معیشتی نشده و حتی تغییر رویکرد‌ها را تبدیل به تنها راه پیش‌روی دستگاه‌ها کرده است، از این‌رو مهدی‌برجی، مدیرکل بهزیستی استان، می‌گوید: «اکنون ناچاریم به جای فعالیت در حوزه پیشگیری و توانمندسازی، سعی کنیم مراکز را فقط سرپا نگه داریم.» بهانه‌برای گفت‌وگو با مدیرکل بهزیستی استان زیاد است؛ به‌اندازه ۱۷۰ نوع وظیفه‌ای که آن‌ها برای خدمات‌دهی به ۶۰۰ هزار عضو جامعه هدف خود دارند، بنا بر این گفت‌وگویی که می‌خوانید، اهم موضوعات مرتبط با جامعه هدف این سازمان حمایتی است.

۴

حوزه‌های تحت پوشش بهزیستی زیاد و به همین ترتیب، جامعه هدف آن نیز زیادتر است. برای کاهش این جامعه هدف چه برنامه‌ای دارید؟

معیشت، ضایعه نخاعی و کمک معیشت از معلولان حمایت می‌کنیم. در حال حاضر در استان ۱۳۸ هزار معلول داریم که ۱۰۵ هزار نفر آن‌ها شرایط دریافت مستمری را دارند و در ماه ۲۰۰ میلیارد تومان به‌طور مستقیم به حساب این افراد واریز می‌شود. جدای از این ۷ هزار معلول وابسته به تخت در مراکز نگهداری داریم که ۴۰ درصدشان مجهول‌الیهویه هستند و مابقی خانواده دارند، اما توان پرداخت هزینه‌هایشان را ندارند. حدود ۱۱ هزار و ۲۰۰ معلول وابسته به تخت هم هستند که در کنار خانواده حضور دارند و به‌ازای هر معلول ۴ میلیون و ۴۰۰ هزار

تومان حق پرستاری تعلق می‌گیرد. با این وجود ۱۸ هزار نفر پشت نوبت حق پرستاری داریم. بر طبق قانون، دولت مکلف است به معلولان بالای هجده سال که امکان کار ندارند، حداقل حقوق قانون کار را پرداخت کند. اکنون نیز در حال تلاش هستیم تا اعتبار آن به بهزیستی داده شود، اما در این زمینه چالش‌هایی وجود دارد. فعلاً ۱۹ هزار نفر حق معیشت از یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان تا ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنند و هنوز هشتصد نفر پشت‌نوبتی داریم. خوشبختانه در مورد بیماران ضایعه نخاعی پشت‌نوبتی نداریم.

۵

درباره تحقق قانون ۳ درصد استخدام معلولان در دستگاه‌های دولتی و آزمون استخدام معلولان بگوئید.

متأسفانه یکی از چالش‌هایی که ما داریم، این است که دستگاه‌ها خیلی رغبت نمی‌کنند معلولانی را استخدام کنند و به همین دلیل باید در این زمینه قوانین اصلاح شود. یکی از مشکلات دیگر این است که برخی معلولان زمانی که استخدام می‌شوند، می‌خواهند

بیان نمی‌کنند که برای جایگاه شغلی که در نظر دارند، شدت معلولیت باید خفیف باشد یا سایر معلولیت‌ها را نیز می‌تواند دربر بگیرد؛ به همین دلیل برخی معلولان پیش از اینکه وارد مصاحبه تخصصی شوند، رد می‌شوند و این موضوع هم باید اصلاح شود. اما به‌طور کلی طبق داده‌های کشوری، مقاومت برای استخدام معلولان در استان کمتر است. اکنون نیز دستگاه‌های متعدد، آزمون استخدامی را برگزار می‌کنند و ما نیز سهمیه را به آن‌ها اعلام می‌کنیم.

۶

یکی از اقشار جامعه هدف بهزیستی، زنان سرپرست خانوار هستند، لطفاً درباره حمایت‌هایی که از این بانوان شده است، توضیح بدهید.

از موضوعات حمایتی مدنظر بود. سامانه جاب برای ایجاد اشتغال در سطح کشور راه‌اندازی شد و در همین راستا، نام بیشتر زنان سرپرست خانوار و فرزندانشان که بیکار بودند، در این سامانه ثبت‌شد تا از این طریق شاغل شوند. اقدام حمایتی بعدی این بود که یک تفاهم‌نامه بین آموزش و پرورش و نهضت سوادآموزی به امضای سرپرست خانوارهای که سواد نداشتند، از این طریق آموزش

ببینند و تاکنون ۵۲۰ سوادآموز داشته‌ایم. اقدام بعدی، غربالگری سرطان و بیماری‌ها برای این زنان بود که غربالگری ۵ هزار و ۷۲۲ نفر با کمک دانشگاه علوم پزشکی با موفقیت برگزار شد. آن افرادی که بیماری‌شان تشخیص داده شد، نیز اعتبار ۱۷ میلیون تومانی برای درمان‌شان در نظر گرفته‌ایم؛ در صورتی که نیاز به اعتبار بیشتری نیز باشد، با کمک خیران آن را تأمین می‌کنیم.

۷

رئیس سازمان بهزیستی کشور به تازگی از رویکرد جدید بهزیستی مبنی بر اجرای طرح‌های محله‌محور به‌منظور گسترش فعالیت‌ها گفته است؛ در مشهد قرار است چه اتفاقی در این زمینه رخ دهد؟

صادر می‌کنند و براساس آن‌ها نیازسنجی می‌کنند. پس از آن تیم‌های محلی از مردم تشکیل می‌شوند. بهزیستی فقط نیروهای تسهیلگر را تربیت می‌کند. تاکنون اگر هم این طرح‌ها اجرا شده، دستگاه دولتی، کارمند را به محله برده و خدمات داده‌است، اما در بهزیستی هدفمان این است که خدمات از سمت مردم به مردم ارائه شود. اکنون با اجرای برنامه‌های محله‌محور در سطح ایده‌آل فاصله زیادی داریم، اما می‌توانیم بگوییم بهزیستی در میان دستگاه‌های دولتی در ارائه خدمات محله‌محوری پیشگام است. طرحی که بهزیستی کشور امسال تحت عنوان «سلام» یعنی سلامت اجتماعی محله‌محور شروع کرده است، بر مبنای طرح‌های قدیمی بهزیستی است تا بتوانیم علاوه بر محلات روستایی و خارج

از دسترس در محلات شهری هم طرح‌هایی داشته باشیم. در واقع قرار است تمام خدماتی که بهزیستی می‌دهد، در آینده در قالب طرح سلام به مردم ارائه شود. در حال حاضر این طرح در محله قاسم‌آباد مشهد به صورت آزمایشی و با اولویت سالمندان در حال اجراست. برای اجرای این طرح از ظرفیت سایر دستگاه‌ها مانند پایگاه بسیج، مدارس، مساجد... نیز استفاده کرده‌ایم. به این صورت برای اجرای طرح‌های جامع، نیازی به ایجاد فضاهای اداری نداریم. در همین راستا، تفاهم‌نامه‌ای از سوی بهزیستی کشور با همه دستگاه‌ها در حال انجام است تا از ظرفیت آن‌ها در راه گفت‌وگو سازی و مشارکت اجتماعی محله‌محور در گام اول برای گروه هدف سازمان و پس از آن برای همه مردم استفاده کنیم.

۸

آخرین وضعیت مولدسازی در سازمان بهزیستی به کجا رسیده است؟

تا سال گذشته سیزده ملک برای مولدسازی در نظر گرفته شده بود، اما برحسب نیاز دو ملک را از این لیست خارج کردیم و اکنون یازده ملک

در مولدسازی سازمان قرار گرفته است. یکی از برنامه‌ها این است که از طریق مولدسازی، زمین واقع در خیابان رابسانیم؛ پیش‌بینی اعتبار لازم برای ساخت این ملک در ابتدای سال، ۳۰۰ میلیارد تومان بود که با توجه به تورم این رقم افزایش خواهد داشت، اما قرار بر این است که ۸۰ درصد آن را از طریق مولدسازی و ۲۰ درصد مابقی را با کمک بهزیستی کشور تأمین کنیم. امسال ۱۳ میلیارد

۳

آیا پس از انتصاب شما به عنوان مدیرکل، برنامه‌های مدنظر در بهزیستی، تغییری کرده یا به‌منوال گذشته، ادامه یافته است؟

برنامه‌هایی که در بهزیستی استان اجرا کردیم، ادامه همان طرح‌های قبل بوده است و فقط در دو حوزه به صورت خاص در سال گذشته ورود کردیم که یک حوزه گفت‌وگو سازی و دوم، افزایش ظرفیت مشارکت‌های مردمی در جهت خدمات رسانی کیفی به جامعه هدف مدنظر بوده است. توانمندسازی کودکان بی سرپرست و بدسرپرست نیز، مدنظر قرار گرفته است. تا پیش از این، این کودکان در هجده سالگی رهسپار می‌شدند، اما

۲

اگر بخواهید از دغدغه‌ها و چالش‌های بهزیستی برابمان بگویید، کدامشان در اولویت است؟

یکی از دغدغه‌های ما این است که در زمینه خدمات بهزیستی این‌طور که باید و شاید، اطلاع‌رسانی نشده است و رسانه‌ها در این زمینه می‌توانند به ما کمک کنند؛ زیرا بخش زیادی

کرده است و این عوامل به کیفیت خدمات ما آسیب می‌زند. چالش بهزیستی در حوزه اقتصاد، ویژه‌تر است؛ زیرا بر جامعه هدف فشار خواهد آمد؛ به دلیل اینکه بیشتر آن‌ها از دهک‌های پایین جامعه هستند و به غیر از مشکلاتی که این افراد در تأمین مواد غذایی و هزینه‌های زندگی خواهند داشت، آسیب روانی و اجتماعی بیشتری هم برایشان ایجاد خواهد شد. به‌طور نمونه مراکز فیاض بخش و همدم، تیم‌های هنری و ورزشی دارند؛ اکنون هزینه یک ویلچر ورزشی ۱۲۰ میلیون تومان است و زمانی که مؤسسه در تأمین هزینه‌های جاری خود دچار مشکل شود، هزینه‌های جاری برایش از خرید ویلچر، اولویت بیشتری خواهد داشت. اغتشاشات اخیر، خللی در روند کاری بهزیستی ایجاد نکرد، اما نکته قابل توجه، افزایش میزان تماس‌های تلفنی با سامانه ۱۴۸۰ بود؛ والدین نگرانی با ما تماس می‌گرفتند که قادر به مدیریت فرزند خود برای حضوریافتن در اعتراض‌ها نبودند و گاهی خود والدین به ناچار در اعتراض‌ها، فرزندانشان را همراهی می‌کردند. این خط تلفنی همه روزه از ۸ صبح تا ۱۲ شب پاسخگو خواهد بود.

تحولات اخیر شامل تورم و اغتشاشات چه تأثیری بر خدمات‌رسانی بهزیستی و کیفیت آن بر جامعه هدف گذاشته است؟

تورم، بر جامعه هدف اما اثرات بیشتری می‌گذارد؛ من در شورای اداری استان، اعلام کرده‌ام که دستگاه‌های حمایتی زیر بار این فشار اقتصادی له می‌شوند؛ به‌طور نمونه در حال حاضر ۶ هزار معنادر کمپ‌های استان داریم که به‌طور میانگین، روزانه ۱۰۰ هزار تومان برای آن‌ها هزینه می‌کنیم. حال با این قیمت مواد غذایی، چطور هزینه آن‌ها را تأمین کنیم؟ بدون شک می‌توان گفت که این گرانی‌ها منجر به تعطیلی خیلی از مراکزمان خواهد شد. با وجود اینکه بخش زیادی از خدمات بهزیستی را خیریه‌ها ارائه می‌دهند، باز هم تورم بر کیفیت خدمات‌دهی مراکز اثر می‌گذارد. اکنون و بعد از گرانی، هر روز چند نفر به من اعلام می‌کنند که می‌خواهند مرکز خود را تعطیل کنند. از طرف دیگر، هزینه‌های درمان به شدت افزایش پیدا